

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**BASES CONCEPTUALS I
CONTEXTUALS DE
L'EDUCACIÓ SOCIAL**

Coordinació: LLEVOT CALVET, NURIA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	BASES CONCEPTUALS I CONTEXTUALS DE L'EDUCACIÓ SOCIAL			
Codi	100953			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Educació Social	1	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	2	1	
Coordinació	LLEVOT CALVET, NURIA			
Departament/s	CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	4,2 ECTS equivalents a docència del professorat i del treball a l'aula, presencial, indicat per grup gran. 1,8 ECTS equivalents a treball pràctic en l'horari de grup mitjà dins i fora de l'aula.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	L'assignatura té un total de 6 crèdits per l'alumnat. Una part consistirà en el seguiment de les classes, presencials, impartides pel professorat. La resta en treball autònom de l'estudiantat per aprofundir en la part teòrica i realitzar pràctiques per consolidar el coneixement.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
LLEVOT CALVET, NURIA	nuria.llevot@udl.cat	7,8	Despatx 2.22. de la FEPTS, millor concertar cita. Dimecres de 12 a 14h i dijous de 11 a 12h

Informació complementària de l'assignatura

Horaris i espais previstos per la matèria:

Gran Grup: Dimecres de les 11h a les 12h (1.04 S)

Gran Grup: Dijous de les 12h a les 14h (1.04 S)

Grup Mitjà A: Dimecres de 10h a 11h (1.09 S)

Grup Mitjà B: Dimecres de 9h a 10h (1.09 S)

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Interpretar des d'una perspectiva històrica, dades rellevants de la realitat social i els processos en els quals intervé l'educador/a social
2. Desenvolupar una actitud analítica i oberta davant la complexitat de l'acció educativa
3. Facilitar la construcció d'un model teòric propi per a poder fonamentar la pràctica educativa amb persones adultes
4. Analitzar el concepte bàsic d'educació permanent en relació als conceptes fonamentals d'educació
5. Conèixer els diferents àmbits que integren el debat teòric i pràctic de l'alfabetització i la formació de les persones adultes
6. Identificar les característiques psicosocials de la persona adulta i extreure conseqüències per a una metodologia específica, especialment aplicada a les minories ètniques
7. Aportar noves eines i possibilitats de reflexió per a l'anàlisi de la formació de les persones adultes en el marc de les transformacions de la societat actual
8. Mostrar respecte cap a les diferències individuals
9. Treballar la capacitat de síntesi i de recerca de la informació
10. Utilitzar les TIC en l'àmbit de l'estudi de la matèria
11. Expressar-se correctament de manera oral i escrita
12. Adoptar una visió crítica i reflexiva envers la realitat social existent

Competències

CG5 Desenvolupar la capacitat per a la selecció, gestió del coneixement i de la informació

CE1 Comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, comparats, polítics, ambiental i legals que constitueixen a l'ésser humà com a protagonista de l'educació

CE2 Comprendre la trajectòria històrica de l'Educació Social i la configuració del seu camp i identitat professional amb especial atenció a les iniciatives de la Unió Europea

CE4 Analitzar necessitats així com dissenyar, aplicar i avaluar plans, programes, projectes i activitats d'intervenció socioeducativa en contextos diversos

CE5 Saber utilitzar els procediments i les tècniques sociopedagògiques per a la intervenció, la mediació i l'anàlisi de la realitat personal, familiar i comunitària i institucional en ordre a la resolució dels seus possibles conflictes

CE7 Mostrar una actitud empàtica, respectuosa, solidària i de confiança cap als subjectes i institucions d'educació social

CE9 Dissenyar i portar a terme projectes d'iniciació a la recerca sobre el medi social i institucional on es realitza la intervenció

CT1 Tenir una correcta expressió oral i escrita

CT3 Dominar les TIC

CT5 Aplicar la perspectiva de gènere a les funcions pròpies de l'Educació Social

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Bases conceptuals de l'educació permanent

1.1. Documents professionalitzadors

1.2. Codi deontològic de l'educador i l'educadora social

1.3. Catàleg de funcions i competències de l'educadora i l'educador social

1.4. L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

2. L'educació d'adults a Catalunya

2.1. *Lifelong, lifewide i lifedeeep learning*. Anàlisi i perspectives pedagògiques de l'aprenentatge en la societat actual

2.2. Algunes dades actuals a Catalunya

2.3. Pla estratègic de Catalunya

2.4. Situació actual de la formació de persones adultes

3. Experiències iniciades

3.1. Immigració i educació d'adults. Dinàmiques d'integració i d'exclusió. Diversitat Cultural i Igualtat d'Oportunitats

3.2. Curs d'alfabetització en l'Associació Africana de Lleida. Projecte de classes de català per a mares immigrants portada a terme en diverses escoles amb el suport del voluntariat

3.3. Dues experiències pioneres a Catalunya: Escola Nova i Aliança 360

3.4. La figura de l'educadora i l'educador social a les institucions escolars (des del curs 2020/2021)

4. Les teories personalistes: Paulo Freire i Lorenzo Milani

4.1. Paulo Freire. L'educació com a pràctica de la llibertat

4.2. Lorenzo Milani. L'escola de Barbiana

5. Búsqueda d'algunes pràctiques singulars a tenir en compte

5.1. Exposició de pràctiques d'èxit

5.2. Quadre sintètic de les dades més rellevants

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia serà participativa, amb diferents activitats de reforç i consolidació del continguts i adquisició de les competències.

Concretament:

- Sessions teòriques en les que el professorat utilitzarà la classe magistral i les dinàmiques de grup (per exemple, debats...) impartint els principals continguts.
- Lectures de publicacions científiques per reforçar i contrastar els continguts impartits a l'aula presencial i/o virtual.
- Sessions pràctiques d'aprofundiment en temàtiques en les que l'alumnat ha mostrat especial interès.

Aquest horari inclou experiències, seminari teòric-pràctic, col·laboració amb el Centre Dolors Piera, amb el Servei de Biblioteca i Documentació i amb les Aules contra la Pobresa.

També hi haurà unes sessions pràctiques que consistiran en la visita a dues institucions educatives no formal (Hostal Jericó i Institut Municipal d'Ocupació). Afegir que hi haurà algunes sessions de treball autònom (18/10/2023 i 7/12/2023) per buscar informació, preparar les pràctiques de grup...

Hi haurà un seminari teòric pràctic, el dimecres dia 15 de novembre al matí sobre immigració i educació d'adults.

El darrer punt del temari estarà basat en l'enfocament d'aprenentatge basat en reptes dins del Projecte d'Innovació i

Millora de la Docència de la UdL "Aprentatge basat en reptes: aproximació de la teoria a la pràctica al grau en Educació Social".

Pla de desenvolupament de l'assignatura

CRONOGRAMA, APROXIMAT I FLEXIBLE, DE LES ACTIVITATS D'APRENTATGE

SETMANA	PROFESSORAT	ALUMNAT	HORES PRESENCIALS	
			GG	GM
1a setmana (20, 21 setembre)	Presentació de la matèria. Concreció del sistema d'avaluació, de la metodologia de classes, de les pràctiques, del treball... Pràctica a classe	Assistència (presencial, segons la programació horària) a classe, Actitud receptiva, reflexiva i crítica	2	
2a setmana (27 setembre)	Explicació de conceptes clau del tema 1.1, formació dels grups de treball.	Participació activa i actitud receptiva.	1	2
3a setmana (4,5 octubre)	Explicació del tema 1.2, pràctiques.	Assistència. Reflexió en equip. Participació activa.	2	1
4a setmana (11 octubre)	Presentació del tema 1.3 i 1,4, lectura, pràctiques, treball en grup mitjà.	Assistència a classe. Participació en el debat. Lectura d'un article. Preguntes i aportacions personals	2	1
5a setmana (18-19 octubre)	Sessions de treball autònom, per treballar en equip	Treball en petit grup. Anàlisi, busqueda, entrevistes..	2	1
6a setmana (25-26 octubre)	25.Hostal Jericó 26. Presentació 2.1	Assistència i realitzar aportacions sobre l'educació al llarg de la vida.	2	1
7a setmana (2 novembre)	Explicació del tema 2.2	Assistència a classe. Lectura d'un article.	2	1
8a setmana (8-9 novembre)	Presentació del bloc 2.3.	Assistència a classe. Lectura d'un article.	2	1
9a setmana (15-16 novembre)	15. Seminari teòric-pràctic 16.Preparació del bloc 2.4.	Assistència i participació activa a partir del coneixement previ de l'alumnat.	2	1

10a setmana (22-23 novembre)	Presentació del tema 3	Assistència a classe. Lectures de documents. Preguntes i debat.	2	1
11a setmana (29-30 novembre)	Presentació del bloc 3.1. i 3.2.	Assistència a classe. Participació. Preguntes i debat.	2	1
12a setmana (5-9 desembre)	Presentació del bloc 4, 4.1., 4.2., 4.3	Assistència i participació activa en els debats i anàlisi de conceptes.	2	1
13a setmana (7 desembre)	Treball autònom per buscar experiències i pràctiques singulars	Assistència, explicació i debat sobre les experiències.	2	1
14a setmana (13-14 desembre)	Exposició oral	Assistència i participació	2	1
15 setmana (20-21 desembre)	Repàs de la matèria	Assistència i participació per a la síntesi del curs.	2	1

En aquest cronograma està previst incorporar experiències, seminaris teòric-pràctics, col·laboració amb el Centre Dolors Piera, amb el Servei de Biblioteca i Documentació i amb les Aules de la Pobresa. Així com una sessió pràctica que consistirà en visitar dues institucions educatives no formal. Hi haurà també alguna sessió per poder buscar informació, preparar la pràctica grupal...

Sistema d'avaluació

Hi haurà dos sistemes d'avaluació:

1. L'avaluació **sumativa** consistirà en 4 blocs d'educació els quals es detallaran a classe conjuntament amb els criteris d'avaluació:

- BLOC 1. Dinàmiques de classe (25%)
- BLOC 2. Dossier de pràctiques reflexives individuals (20% de la nota final) amb la lectura d'un llibre (5%)
- BLOC 3. Prova escrita sobre els continguts de la matèria (25% de la nota final).
- BLOC 4. Treball en equip (20%) i exposició oral (5%)

Per superar la matèria s'ha d'obtenir una qualificació final igual o superior a 5.0. La nota s'obtindrà de sumar els 4 blocs d'educació.

2. Modalitat d'avaluació **alternativa**. L'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de curs i acollir-se a la modalitat de l'evidència d'avaluació alternativa al final de la matèria. Haurà de presentar una

instància a secretària en el termini fixat i aportar documentació justificativa d'activitat laboral i/o altres situacions personals. La modalitat d'avaluació alternativa inclourà UN BLOC D'EDUCACIÓ: un examen o prova escrita (100%) així com s'haurà de presentar un resum i opinió personal de la lectura d'un llibre (valorat en apte/no apte).

La prova escrita, per la modalitat contínua i l'alternativa, es farà el divendres dia 13 de gener de 2024, de 10h a 12h, a l'aula 3.01 P.

Recordatoris:

Donat que cada bloc d'avaluació puntua amb un 25%, no serà recuperable.

Les produccions dels alumnes han de ser originals, el plagi és motiu suficient de suspens de la matèria. Un requisit indispensable és la correcció lingüística i formal en les produccions escrites seguint la guia de treballs que trobareu a: <http://www.fce.udl.cat/Recursos/guiestreballs.pdf> Els treballs amb més de 10 errors ortogràfics o presentats incorrectament es retornaran a l'estudiantat perquè faci la correcció. Aquests errors expressius o la presentació incorrecta repercutiran en la qualificació de la matèria. Igualment s'haurà de tenir en compte la guia de Comunicació i llenguatge no sexista del Centre Dolors Piera d'Igualtats d'Oportunitats i Promoció de les Dones de la UdL.

En aquest sentit, el passat 27 de gener de 2021 es va acordar en les comisió de graus i màsters de la Facultat que a partir del curs 2021/22, s'aplicarà la qualificació de "no presentat" en totes les assignatures dels diferents graus i màsters de la FEPTS sempre que l'alumne hagi realitzat un percentatge de menys del 30% de les activitats d'avaluació de l'assignatura. En el cas que hagi realitzat un 30% o més de les activitats d'avaluació, es posarà en l'acta la qualificació que li correspongui.

L'avaluació d'aquesta matèria inclourà les mesures de suport facilitades des de la UdL per Tothom per a estudiants amb NESE.

Bibliografia i recursos d'informació

Aleandri, G.; Llevot, N.; Bernad, O. (2021). *Experiencias y aprendizajes a lo largo de la vida. Italia y España*. Lleida: Universitat de Lleida/Universit  RomaTre.

Astudillo, M. *et al.* (2023). Africa joven: arte y di spora, Una experiencia en la Universidad de Lleida. *Ehquidad*, 19, 65-102.

Bernad, O. (2019). Immigrazione et educazione degli adulti: uno sguardo dalla Catalogna, 159-179. A Aleandri, G. *Lifelong and lifewide learning and education Spagna e Italia a confronto*. Roma: Roma Tre-Press.

Bernad, O.; Iglesias, M.; Jové, M.; Torrelles,  . (2005). Una experiencia de educación de adultos inmigrantes en Lleida: Un reto para la integración, 470-475. A *Un reto para la integración*. Colección: IV Inmigración, Interculturalidad y Convivencia. Ceuta: Instituto de Estudios Ceut es.

Bona, C. (2016). *Las escuelas que cambian al mundo*. Barcelona: Plaza y Janés.

Canela, G.; Carrizo, L. (2021). El conocimiento pertinente en diálogo con la Agenda 2030, 43-57. A Carrizo, L. (ed.) *Posibles, aún invisibles. Edgar Morin y el realismo de la utopía: los siete saberes y la Agenda 2030*, UNESCO.

Card s, S. (2000). *El desconcert de l'educació*. Barcelona: La Campana.

Caride, J.A., Grada lle, R.; Caballo, M.B. (2015). De la pedagogía social como educación, a la educación social como pedagogía. *Perfiles Educativos*, XXXVII, 148, 4-11.

Castellarnau, F. (2022). *Relats d'un educador social. Crónica, reflexions i resistències a ambdues bandes de la*

frontera. Barcelona: Descontrol.

Colectivo SIPS (2018). *Desafíos de la educación social en tiempos de cambio*. Málaga: Aljibe.

Colom, A. et al. (2008). *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona: Ariel.

CRUE (2019). *El compromiso de las universidades españolas con la Agenda 2030*. CRUE Universidades españolas.

CRUE (2021a). *Universidad 2030. Propuesta para el Debate (Proyecto Marco)*. Asamblea General CRUE-Universidades españolas.

CRUE (2021b). *Propuesta de acciones de sensibilización para la implementación de la Agenda 2030 e inquietudes de las universidades en relación con el cumplimiento de los ODS*. Comisión de CRUE Universidades españolas para la Agenda 2030, CRUE, Universidades españolas.

Delors, J. (coord.) (1996). *La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la Educación para el siglo XXI*. UNESCO.

Estrada, M.; Causa, A. i Verrié, M. (2021). *Mai no és tard per aprendre. Reptes i necessitats de la formació durant l'etapa adulta*. Barcelona: Fundació Bofill.

Freire, P. (1994). *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Barcelona: Eumo/Diputació de Barcelona.

Fullana, J. (2000). *Els camps de l'Educació Social*. Col·lecció Educació Social. Girona: Universitat de Girona.

Fundación Cepaim (2019). *Guía didáctica para educadores y educadoras: en clave 2030. Entre todos y todas implementando los objetivos de desarrollo sostenible*. Cartagena: CEPAIM.

Fundación Entreculturas (2022). *Estrategias y recursos para la convivencia intercultural y la participación ciudadana*. Madrid: Colección REDEC.

Garreta, J. et al. (2021). *Escola i diversitat cultural a Catalunya. Evolució, situació i reptes de futur*. Premi Batec 2019. Lleida: Pagès.

Generalitat de Catalunya (2021). *Educació d'adults. Guia informativa*. http://www.gencat.cat/ensenyament/eac/pdf/APA_CA.pdf

González-Monteaquedo, J. (2017). Formación de educadores y mediadores interculturales en España. *Pedagogía Oggi. Revista SIPED*, 2, 325-339.

Houssaye, J. (1995). *Quinze pedagogs. La seva influència, avui*. Barcelona: UOC/Proa.

Llevot, N. (2014). Educación de adultos: un estudio sobre la inmigración en las comarcas de Lleida. *Diálogos: Educación y formación de personas adultas*, 3, 79-80, 15-24.

Llevot, N.; Bernad, O. (2021). La mediación cultural y prácticas educativas en Italia. *Ehquidad*, 16, 209-246.

Mínguez, C. (coord.) (2005). *La Educación Social: discurso, práctica y profesión*. Madrid: Dykinson.

Ministerio de Educación y Formación Profesional, MEFP (2021). *Panorama de la Educación Indicadores de la OCDE 2021*. Secretaría General Técnica.

Ministerio de Educación y Formación Profesional. MEFP (2022). *Documento para Debate. 24 propuestas de reforma para la mejora de la profesión docente*. Ministerio de Educación y Formación Profesional.

Moreno, R. Fernández, P.; Moyano, S. (2018). Educación social, trabajo social: conexiones y desconexiones. *Revista de educación social*, 26, 87-103.

Planella, J.; Vilar, J. (2006). *La pedagogía social de la información*. Barcelona: UOC.

UNESCO (2017). *Educación para los Objetivos de Desarrollo Sostenible. Objetivos de aprendizaje*. UNESCO. <https://web.unican.es/>

UNESCO (2020). Enseñanza inclusiva: Preparar a todos los docentes para enseñar a todos los alumnos.
UNESCO. [https://unesdocs.unesco.org/ark/48223/pf0000374447](https://unesdocs.unesco.org/ark:/48223/pf0000374447) spa

Webgrafia:

Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya

<http://www.ceesc.cat>

EAEA, European Association for Education of Adults

<http://www.eaea.org>

Es proporcionarà, durant el quadrimestre, referències bibliogràfiques i pàgines internet actuals de cada tema així com alguns recursos didàctics que poden ser útils a l'estudiantat.